

ליל שבת קודש פרשת תזריע-מצורע ה'תשס"א

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' י"ד, המדבר מהמשכת שלום בעולם על ידי העלאת כבוד הקדוש ברוך הוא לשורשו שהוא יראה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על תמצית דברי רביז"ל בתורה זו), להמשיך שלום בעולם, דהיינו שיהיה שלום בעולם בין אדם לחבירו, בין איש לאשתו, ובין אדם לעצמו, צריכין להעלות כבוד הקדוש ברוך הוא לשורשו, היינו ליראה, שיהיה לאדם יראת שמים אמיתי, ליראה את השם הנכבד והנורא את הוי"ה אלהיך (דברים כ"ח), וזהו סימן מובהק שיש לאדם יראת שמים אמיתי, כשהוא בשלום עם עצמו, ועם אשתו, ועם כל הבריות כולם, כי מחמת שיש לו יראה אמיתית מלפניו יתברך, לכן נופל עליו שפלות גדול, ואינו מבקש לצאת לריב עם אף אחד, ורצונו להיות בשלום עם כל הבריות, מה שאין כן כשחסר לו יראת שמים, אזי יש לו תאוה גדולה לריב עם הבריות, וקשה לו מאד להיות בשלום עמהם, וכן ביתו מלא ריב ומחלוקת תמיד, ואינו יכול לגור בשלום עם אשתו, וכן אין לו שלום עם עצמו, בבחינת (תהלים ל"ח) אין שלום בעצמי מפני חטאתי, כי בתוכו ובקרבו יש ריב ומחלוקת, והיצר הרע מחליש את דעתו, ואומר לו שכבר לא יצליח בימי חייו, ולא יעלה לו ללמוד ולהתפלל כראוי ולהיות איש כשר באמת, וכל זה בא מחמת המחלוקת והמריבות והעדר השלום שיש בקרבו, ולכן צריך להיות אוהב שלום ורודף שלום בכל עניניו, ורק לחפש ולבקש את השלום בכל בחינותיו, ואז יזכה להעלות כבוד הקדוש ברוך הוא לשורשה, ליראת ה' טהורה, ולגלות השלום הנפלא בכל העולם.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שבוודאי בין השלש בחינות שלום הנ"ל, היינו שלום בין אדם לחבירו, שלום בביתו, ושלום בעצמו, השלום הכי קל להשיג הוא השלום בין אדם לחבירו, כי אין האדם משועבד שום שעבוד לחבירו, ואינו חייב לו כלום, ולכן אם רואה שקשה להסתדר עם חבירו, העצה הכי טובה לילך לכיוון אחר, ולא להתעסק עמו כלל, כי לפעמים מדת השלום הוא להיות קצת רחוק מהשני, ובדרך זה לא יבואו לידי סכסוך, וזה סימן שיש לאדם יראת שמים אמיתי, כשמתחמק מכל מיני מחלוקת ומריבות, ואינו נותן אפשרות לאחרים לריב עמו כלל, אבל שלום בבית כבר קשה להשיג, כי הרי משועבד לאשתו, וכתב לה כתובה, ואי אפשר להתחמק

ממנה כלל, ולכן צריכין להיות חכם גדול איך להחזיק שלום אמיתי בבית, והוא יסוד גדול בעבודת השם יתברך, כי בלי שלום בית אי אפשר לעסוק בעבודת ה' כראוי, ואין לו מוח מיושב ללמוד תורה ולהתפלל, ולכן צריכין לעבוד הרבה על שלום בית, ולעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות בשלום עם אשתו ובני ביתו, וזהו סימן שיש לאדם יראת שמים אמיתי.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שהכלל והעיקר בשלום בית הוא "להיות חכם ולא להיות צודק", כי מי שירצה להיות צודק בבית, ולהראות שהצדק עמו, ולא עם אשתו, הוא ימצא את עצמו בחוץ, בלי בית כלל רחמנא ליצלן, כי העיקר בשלום בית הוא לתת לאשתו את הצדק, ולוותר על כל מה שאפשר, וזה נקרא חכם אמיתי, ואף על פי שלפעמים קשה מאד, כי יודע בבירור שהצדק עמו, אבל אם לא ירצה לוותר וליתן את הצדק לאשתו, אזי לא יהיה לו בית כלל רחמנא ליצלן, ויצטרך לבקש טובות מבני אדם, ומ"וועד לשלום בית" שישתדלו להחזיר לו את אשתו, ולכן למה להגיע לזה, יותר טוב לוותר לה לכתחילה וליתן לה את הצדק, ואז יהיה לו שלום בית אמיתי ונפלא תמיד.

ובוודאי שלום בתוך האדם בעצמו, זהו השלום הכי קשה ביותר, כי מרוב הטאיי ופגמי האדם, עוברים עליו כל מיני מחשבות של ייאוש וחלישות הדעת, האם אני יכול באמת להצליח בימי חיי? האם אני יכול להיות פעם איש כשר? וזהו כמו בן אדם חולק עליו ואומר לו שאיננו שווה לכלום, ואין לו שום תקוה כלל, וקשה מאד לברוח ולהתחמק מזה, כי המחשבות רודפים אחריו מאד, ולכן צריך להיות חכם וגיבור גדול, להתגבר על כל מיני מחשבות כאלו, ולומר לעצמו "בוודאי אני כן יכול, אני יכול להיות צדיק, אני יכול להיות תלמיד חכם, אני יכול לזכות לכל המדריוגות שבעולם", ועל ידי שיבקש וירדוף את השלום בעצמו תמיד, בוודאי סוף כל סוף יגיע לזה, ויזכה להגיע אל מה שצריך להגיע אשרי לו.

ואומר רביז"ל בהמשך התורה, שזהו בחינת הדלקת נר חנוכה, שמדליקין אור האמת בעולם, וכל הבריות זוכין לשלום אמיתי, ולכן המצוה להדליק עד שתכלה רגל מן השוק, היינו עד שתכלה ותתבטל כל הבעלי לשון הרע ורכילות, אשר רגל על לשונם ועושין מחלוקת ומריבות בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו, בבחינת (תהלים מ"ו) ולא רגל על לשוננו, ויתרבה השלום בעולם, והמצוה להדליק נר חנוכה סמוך לפתח ביתו, היינו פתחי פיך, שישתמש עם דיבורו רק לדבר דיבורים טובים עם כל הבריות, וכן בבית עם אשתו, וכן בינו לבין עצמו, כי על ידי שמקדשים את

הדיבור, מאירים אור השכינה בעולם, ומתרבה השלום, שזהו התגלות כבודו יתברך, ואז מתבטל גם כל המשא ומתן מן העולם, כי כל עיקר המשא ומתן שבעולם, שזה מוכר וזה קונה, הוא ממחלוקת ומהעדר השלום, כי אי אפשר שיהיה רצון המוכר והקונה שוה, כי זה רוצה למכור וזה רוצה לקנות, ואם היה רצונם שוה לא היה אפשר שיהיה נעשה שום משא ומתן, נמצא שכל המשא ומתן והסחורה הוא רק על ידי מחלוקת, שאין שלום בין הרצונות, ולכן לעתיד לבא שיהיה השלום הנפלא בעולם, אזי יתבטל כל המשא ומתן, בבחינת (זכריה י"ד) ולא יהיה כנעני עוד, וזהו גם כן עד שתכלה רגל מן השוק, היינו שיתבטל כל המשא ומתן מן השוק, כי יהיה השלום הנפלא בעולם, וירצה כל אחד לעזור ולזכות את חברו, ולא יהיה מחלוקת ביניהם כלל.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שלכן מי שזוכה שפרנסתו הוא דרך דברים שבקדושה, כגון שלומד תורה עם אחרים, ומזכה את הרבים, הוא דבר גדול מאד, כי על ידי זה אינו נכנס לתוך ענינים של מחלוקת ומריבות, רק הוא בעצמו מרבה שלום בעולם, בבחינת מה שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ס"ד.) תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם, כי הוא עוזר לנשמות ישראל להכיר את כבודו יתברך, ומכנים בהם יראת שמים, ואין למעלה מזה, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את ענין המצורע, שנענש על שדיבר לשון הרע, ופגם מאד בהדיבור, ובמקום להרבות שלום בעולם על ידי כח הדיבור, לאחד כל הבריות כולם אליו יתברך, גרם פירוד בין הדביקים, בבחינת (משלי מ"ז) ונגנן מפריד אלוף, ועשה מחלוקת ומריבות בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו, ולכן עונשו (ויקרא י"ג) בדר ישב מחוץ למחנה מושבו, שיהיה מופרד ומבודד מבני אדם, ופירש"י, שלא יהיו שאר טמאים יושבים עמו, כי הלא גם מחוץ למחנה, יש סכנה שיתחבר עם טמאים אחרים, וביחד ימשיכו את דרכם הרע לפגום בהדיבור, ולהרבות לשון הרע ורכילות רחמנא ליצילן, ולכן אסור לו להתחבר עם אחרים כלל, ואף על פי שלצדיק הדבוק בו יתברך, ענין של התבודדות והפרשה מבני אדם, הוא מעלה עליונה מאד, כי אז יכול להקדיש זמנו לגמרי אליו יתברך, ולהרבות מאד בתפילה ובהתבודדות, אבל זהו רק למי שזוכה להרגיש את אור שכינת עוזו יתברך החופף עליו תמיד, אבל המצורע הוא עוזר לכל זה, וכדאיתא בזוהר (תזריע מ"ט:) ומובא בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' כ"א) שמצורע נקרא בלשון תרגום "סגירו", היינו סגירו דנהורא עלאה, שנסגר ונכבה ממנו אור העליון של הקדוש ברוך הוא, ולכן

אצלו ענין הבדידות והפרישות הוא עונש גדול מאד, כי אין לו עם מי לדבר ולפרש שיחתו וצערן, וכל זה להזכיר אותו על חטאו ופגמו, אולי יחזור בתשובה ויתחיל לתקן את אשר פגם, לקדש את דיבורי פיו עם דיבורי תורה ותפילה, שבכל זה תלוי תיקונו ורפואתו, בבחינת (ויקרא י"ד) זאת תהיה תורת המצורע ביום שחרתו, והובא אל הבהן, שעל ידי שיבוא אל הבהן שהוא הצדיק, יאיר את עיניו וילמוד אותו שעיקר רפואתו תלוי בלימוד התורה, בבחינת זאת תהיה תורת המצורע, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ערכין ט"ז) מהו תקנתו של מספרי לשון הרע? אם תלמיד חכם הוא יעסוק בתורה, אם היה רגיל ללמוד דף אחד ילמוד שני דפין וכו', והשם יתברך יזכינו לקדש את דיבורי פינו תמיד, ונזכה להגות אך ורק בדיבורים קדושים של תורה ותפילה, עדי נזכה לחזור בתשובה שלימה לפניו יתברך, ולהכלל בו לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת תזריע-מצורע ה'תשס"א

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בספורי מעשיות של רביז"ל במעשה מבעל תפילה דף שנ"ז עיין שם.

גם היה נרשם על היד כל דבר ודבר כפי מה שהיה בעת בריאת העולם, וכפי ההוה שלו, וכפי מה שיהיה אחר-כך, כגון סדום היה נרשם שם כפי מה שהיתה בעת ישובה, קדם שנהפכה, גם היה מצויר שם הפיכת סדום, כמו שהעיר נהפכת, וגם היה מצויר שם ציור של סדום, שיש לה אחר ההפיכה, כי היה נרשם על היד מה שהיה ומה שהוה ומה שיהיה, ושם, באותו היד, ראיתו, שאותו המדינה הנ"ל, שאתם אומרים עליהם, שהם כולם אלקות עם כל האנשים הבאים אליהם לקבל עזר מהם, כולם יהיו נכליין ואובדין (כל זה השיב להם הבעל-תפלה).

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, גם היה נרשם על היד כל דבר ודבר כפי מה שהיה בעת בריאת העולם, וכפי ההוה שלו, וכפי מה שיהיה אחר-כך, כי היד הוא יד ההשגחה העליונה, איך שבכל פרט ופרט יש "יד ה'",

ולכן גם על יד האדם חרוץ כל מאורעות ימי חייו, וכמבואר בווהר הקדוש (יתרו ע:), שעל ידי חכמת היד יכולים לדעת כל מאורעות חיי האדם, מה שהיה, וההווה, ומה שיהיה, כי ביד האדם יש רמז ליד של מעלה כביכול, ששם חרוץ וחקוק כל סדר פרטי הבריאה, ומובא בספרי קבלה, שכל מה שנרשם ביד האדם, המחייב את ימי חייו להיות כך וכך, זה שייך רק לאומות העולם הנתונים תחת הטבע והמזל, אבל לנשמות ישראל שהם למעלה מן המזל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת קנ"ו). אין מזל לישראל, אין חריצי היד מחייבים אותם כלום, כי בתפילה להקדוש ברוך הוא יכולים לשנות את הכל, וכמו שאמר הקדוש ברוך הוא אל אברהם אבינו צא מן האצטגנינות שלך, אברם אינו מוליד, אבל אברהם מוליד (שם בנמרא), כי מיד שניתוסף בשמו ה"א הדעת, לדעת ולהכיר שיד ה' גנוז בכל דבר, אין המזל והטבע מחייבים כלום (עי' ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ג"ג), וכבר פירש הבעל שם טוב הקדוש זי"ע את מאמר הנ"ל, אין מזל לישראל, היינו ה"אין" סוף ברוך הוא, שהוא הכח של יהודי לעשות עצמו כ"אין" וכאפס, זהו מזלם של ישראל, ומה שעומד להם בכל עת, ולכן גם כאן, על ידי היד של השגחה שנמצא אצל המלך, שהוא מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ידע הבעל תפילה את כל הדרכים שבעולם, ואיך ליכנס אל תוך המדינה של עשירות.

וסיפר מוהרא"ש נ"י, שפעם באמצע החורף, נסע מוהרנ"ת ז"ל בדרך ביחד עם תלמידו ר' אפרים ב"ר נפתלי ז"ל, ונתייגעו הרבה מטורח הדרך ומכובד החבילות שהיו עמם, כי הרבה מן הדרך הלכו רגלי, והיה לר' אפרים ב"ר נפתלי ז"ל קצת חלישות הדעת, כי כפי שהכיר את גדולת מוהרנ"ת ז"ל, היה צר לו למה מוהרנ"ת ז"ל צריך לטלטל עצמו בדרך קשה כזו, וענה ואמר לו מוהרנ"ת ז"ל, תאמין לי, שגם הדרך הזו שלנו היה חרוץ על היד של המלך... ובוזה הניח את דעתו הרבה וחיוק אותו, כי מיד שאדם מכיר שהכל בהשגחה עליונה, אזי יש לו כח לעבור על הכל.

כגון סדום היה נרשם שם, כפי מה שהיתה בעת ישובה, קודם שנהפכה, גם היה מצויר שם הפיכת סדום, כמו שהעיר נהפכה, וגם היה מצויר שם ציור של סדום, שיש לה אחר ההפיכה, כי היה נרשם על היד מה שהיה ומה שהיה ומה שיהיה, והנה רביז"ל תופס כאן לדוגמא את העיר סדום, כי הנה חכמינו הקדושים אומרים (אבות ה') שלי שלי ושליך שליך זו מדה בינונית, ויש אומרים זו מדה סדום, ויש להבין, מהו כל כך רע בזה שאומר שלי שלי ושליך שליך, וכי מחמת שאינו רוצה להתערב עם אחרים יש בו מדה סדום? אבל באמת זהו כל החילוק וההפרש בין יהודי לגוי, יהודי צריך לדאוג לטובת חברו, ולעזור לו בכל מה שיוכל, ושיהיה

איכפת לו מצרת השני, ויהיה מוכן למסור נפשו להציל אותו בכל מה שיכול, כי כולנו בני אב אחד אנחנו, וכמו שכתוב (דברים י"ד) בנים אתה להוי"ה אלהיכם, ובודאי אחים טובים צריכין לדאוג אחד בשביל השני, כי איזה צער ובושה יש לאבא כשיש חילוקים ופירודים בין הבנים, הלא אין צער קשה יותר מזה, כי אבא גידל ילדים, ולבסוף אינם רוצים להכיר אחד את השני, ולא מדברים אחד עם השני, ולא הולכים לשמוח בשמחה של השני, ועל טעם זה מובא בפוסקים, שאף על פי שאסור לאבל ללכת לבית המשתה בשנה ראשונה לפטירת אביו ואמו, אבל כשאחד מן האחים או האחיות עושים שמחה, מותר לאחים ואחיות אחרים לשרת ולהשתתף ושם, כי כל הטעם שאסור ללכת לבית המשתה, שלא יסיח דעתו מן האבילות, כי זה גורם צער להורים בעולם העליון, אבל כשאחד מן הבנים עושים שמחה, הרי הצער הכי גדול להורים שלא ישתתפו כל הבנים ביחד בתוך השמחה, ואדרבה זהו הנחת רוח הכי גדול, שכל הבנים מתאחדים יחד ושמחים בשמחתם, ולכן זהו הטבע הבריאי של יהודי, להשתתף בעניני השני, ולא לומר שלי שלי ושליך שליך, כי זהו מדת סדום, שלא איכפת לו משלום חבירו כלל, ואדרבה כל מה שיכול לגרום נזק וצער לחבירו, בלי שיידע שזה ממנו, זה לו לשמחה גדולה, וכמו שמוכא בגמרא (סנהדרין ק"ט:) על אנשי סדום, שמי שהיה לו שורה של לבנים, כל אחד לקח ממנו לבינה אחד עד שנשאר בלא כלום, וכן מי שהיה לו שק שומים או בצלים, כל אחד ביקש ממנו רק אחד, עד שכילו לו הכל, הרי כל כוונתם לעשות רשעות לשם רשעות, ולכן תופס רביז"ל דוגמא שהיה כתוב על היד של המלך, את הקורות של עיר סדום, כי העיר סדום הוא זה לעומת זה של יד המלך, יד המלך מגלה את עוצם ההשגחה של הקדוש ברוך הוא על כל פרט ופרט של הבריאה, ומלמד איך שנשמות ישראל אין להם שום שייכות אל הטבע והמזל כלל, רק מכוסים בצל כנפי ידו יתברך, בבחינת (ישעיה נ"א) ובצל ידי כסיתך, ומחמת זה יש אהבה עזה וחזקה ביניהם, ואחד מוכן לעזור את השני בכל מה שיכול, ולעומת זה יש אנשי סדום שהם (בראשית י"ג) רעים וחטאים לה' מאד, רעים בגופם וחטאים בממונם, כי הם בחינת המדינה של עשירות, שאצלם חטא ועוון גדול לתת צדקה ולעשות חסד, וכמו שכתוב על אנשי סדום, (יחזקאל ט"ז) ויד עני ואביון לא החזיקה וגו', ודייקא על ידי היד של המלך ניצולים מהם ומהמונם.

ושם, באותו היד, ראיתי, שאותו המדינה הנ"ל, שאתם אומרים עליהם, שהם כולם אלקות עם כל האנשים הבאים אליהם לקבל עזר מהם, כולם יהיו נכלין ואובדין (כל זה השיב להם הבעל-תפלה), כי מיד שאדם דבוק ביד מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, ויודע שכל פרט ופרט של החיים מושגח בהשגחתו

יתברך הפרטי פרטית, הוא יודע היטיב שאסור לבטוח על שום בשר ודם כלל, וכמו שכתוב (תהלים קמ"ו) אל תבטחו בנדיבים בבן אדם שאין לו תשועה, היינו שאין לו תשועה לעצמו, ואיך יעזור לך, וזהו מה שראה הבעל תפילה, שבין אנשי המדינה של עשירות, ובין הבוטחים עליהם, כולם יהיו נכלין ואובדין, כי עיקר ישועת האדם רק כשבוטח בה', וכמו שכתוב (תהלים ל"ב) והבוטח בה' חסד יסובבנהו, והשם יתברך יזכינו לחזק את אמונתנו ובטחוננו בו יתברך, ונזכה להתדבק בו יתברך באמת ובתמים כל ימי חיינו מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת תזריע-מצורע ה'תשס"א

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ג', המדבר מכח הנגינה ומטהרת המצורע, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש נ"י חזר על כמה נקודות שבדברי רביז"ל בתורה זו), הנה מי ששומע נגינה ממנגן רשע קשה לו לעבודת הבורא, וכששומע ממנגן כשר והגון אזי טוב לו.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה מבואר בדברי מוהרנ"ת ז"ל (ליקוטי הלכות אפטרופוס הלכה ג:) שענין של נגינה המוזכר כאן בדברי רביז"ל, כולל כל מיני קולות ודיבורים של בני אדם, והקולות והדיבורים של האיש הרשע מזיק לעבודת השם יתברך, כי הקול והדיבור שלו פגומים מאד, שהרי מתוך דיבורי פיו יוצאים מחשבות לבו, וכמוזכר בדברי רביז"ל (ספר המדות אות ניבול פה סי' א') מי שמדבר ניבול פה בידוע שלבו חושב מחשבות און, וכל המחשבות עוברים דרך הפה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ס"ו), ומפיו של אדם מכירים מחשבות לבו, בבחינת (משלי ב') מפיו דעת ותבונה, ולכן הרשע כשמוציא הבלים רעים מתוך פיו, מזיק מאד, ומוליד אוירים ארסיים של ניאוף רחמנא ליצילן (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' מ"ג), בבחינת מה שנאמר אצל בלעם הרשע (במדבר ל"א) הן הנה היו בדבר בלעם, "בדבר" דייקא, כי על ידי דיבורי פיו הכשילם, אבל זה

לעומת זה עשה האלקים, והדיבור של הבר דעת דקדושה מועיל מאד לעבודת ה', ולשמוע קולו לכד הוא דבר גדול מאד, כי מחמת שהוא דבוק בו יתברך בדביקות אמיתי, לכן בקול שלו יש התלכשות הקול העליון, והאדם יכול להתעורר מאד לעבודת השם יתברך על ידו, ולכן הוא דבר גדול מאד להשתדל לשמוע דיבורי הצדיק תמיד, אפילו אם לא זוכין להבין את כל דיבוריו, כי הקול בעצמו מעורר מאד לעבודת השם יתברך, ולהיפוך צריכין לזהר מאד לא לשמוע קול פגום של רשע שמזיק מאד לעבודת השם יתברך, כי לא מיבעיא קול נגינה שלו, שמלא מינוף ומחשבות און, שצריכין לשמור מאד לא לשמוע אותו, אלא אפילו הדיבור שלו במילי דעלמא, לא כדאי לשומעו, כי הוא מזיק מאד, וזה כולל הניגונים של חזנים וזמרים שאינם הגונים, וכמו שאמר הבעל שם טוב הקודש זי"ע, שאחד משליחי הס"מ להכשיל נשמות ישראל ולהרחיקם מאביהם שבשמים, הם החזנים שאינם הגונים, ביחד עם השוחטים, והמלמדים, ויש אומרים גם הסופרים, שאינם הגונים, כי ענינים אלו מסורים לשמים, ואי אפשר לבן אדם להבחין אם השוחט פסל שחיטתו או לאו, וכן אם המלמד הכנים דיעות כוזבות בילדים או לאו, וכן אם הסופר כתב את הספר תורה תפילין ומזוזות בפסול או לאו, ולכן בקלות יכול הבעל דבר להכשיל נשמות ישראל על ידי פסולים אלו רחמנא ליצלן, וכמו כן חזן המתפלל לפני הצבור, ולכו מלא מחשבות און, זהו דבר שרק הקדוש ברוך הוא מבחין בו, ובקולו הפגום יכול להזיק מאד לכל מי ששומעו, ולכן צריכין לזהר מאד לשמוע תמיד רק קול נגינה של איש הגון באמת.

והנה רביז"ל מגלה לנו כאן את סוד הענין, למה הקול הוא דבר כל כך גבוה וחשוב, ואומר רביז"ל, כי הנה קול הנגינה נמשכת מן הצפרים, כדאיתא במדרש (ויקרא רבה פרשה ט"ז): מפני מה מצורע טהרתו תלויה בשתי צפרים חיות טהורות? יבוא קלניא ויכפר על קלניא, כי נלקה מחמת קולו שדיבר לשון הרע, נמצא, מי שהוא כשר, נמשכת הנגינה שלו מן השתי צפרים חיות טהורות, וכתוב בזוהר (ויקרא נ"ג): שהשתי צפרים ינקין מאתר דנביאים ינקין, לכך נקרא המנגן חזן מלשון חזון, היינו לשון נבואה, כי לוקח הנגינה מאתר דנביאים ינקין, וכשהמנגן הוא רשע אזי הוא לוקח הנגינה שלו מצפרים אחרות שבקליפה וכו'.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה השתי צפרים מרמזים על שתי ספירות העליונות שהם בינה ומלכות, והם השני ההי"ן של השם הוי"ה ברוך הוא, שמהם סוד הנבואה, והם בחינת שני הכרובים שמביניהם היה יוצא קול הנבואה, וכמו שכתוב (במדבר ז') וישמע את הקול מדבר אליו וגו' מבין שני הכרובים וידבר אליו, כי הנה

ספירת הבינה הוא ענין התבוננות האדם באלקותו יתברך המלא כל הארץ, שזוכה להבין איך שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, וכשהוא ממשיך הבינה הזאת גם לתוך הדיבור והפה, שנקרא מלכות כידוע, ומרבה לדבר דיבורי תפלה והתבודדות אליו יתברך בכל עת, אזי נתלבש בקולו קול הנבואה, וזוכה לשמוע את קולו יתברך המדבר אליו ממש, ושני דברים אלו תלויים זה בזה ממש, כי כל מה שהאדם מרבה לדבר אליו יתברך, כן ניתוסף בו בינה יתירה, ונבנה אצלו המוחין, עד שאינו רואה לפני עיניו כי אם אמתת מציאותו יתברך, וכל מה שניתוסף בו בינה כן מרבה לדבר אליו יתברך, ולכן השתי צפרים חיות טהורות הם עיקר טהרתו של המצורע שדיבר לשון הרע, כי עכשיו על ידי שמביא הצפרים חיות טהורות, ומתבונן במה שפגם, על ידי זה יש לו טהרה, בבחינת מה שאמרו חכמינו הקדושים (מובא בפירש"י) יבא קלניא ויכפר על קלניא, יבא פטטיא ויכפר על פטטיא.

והנה זה פשוט, שכמעט אי אפשר לאדם ליוהר לגמרי מלשמוע קול פגום של איזה רשע או מנגן שאינו הגון, כי הלא אדם מעורב בין הבריות, ובעל כרחו שומע קולות של בני אדם, ולכן נותן לנו רביז"ל כאן עצה נפלאה, איך יכול האדם להיות נשמר מקול הפגום של הרשע, ואומר רביז"ל, והתיקון הוא שיוכל לשמוע נגינה מכל אדם, הוא על-ידי שילמד בלילה תורה שבעל-פה, היינו גמרא שהיא בחינת לילה, כדאיתא במדרש (שוחר טוב תהלים י"ט), 'כשהיה משה בהר ארבעים יום וארבעים לילה, לא היה יודע מתי יום ומתי לילה, רק על-ידי-זה כשהיה לומד תורה שבכתב, היה יודע שהוא יום, וכשילמד תורה שבעל-פה, היה יודע שהוא לילה, נמצא, שהתורה שבעל-פה היא בחינת לילה, וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (סנהדרין כד): "במחשכים הושיבני"- זה תלמוד בבלי, וכתוב (בראשית א): "ולחשך קרא לילה", היינו על-ידי שילמד ש"ס, יתקן השית עיוקאין שבקנה, שמהם יוצא הקול, וזהו (איכה ב): "קומי רני בלילה", היינו שתהיה תקומה להרנה, היינו על-ידי הלילה, שהיא גמרא ש"ס וכו' עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה מעלת לימוד הגמרא, שהיא כלליות תורה שבעל פה, אי אפשר לתאר ולשער כלל, כי הלימוד של תלמוד וגמרא, שומר את האדם מכל רע, וכמבואר בדברי רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רי"ד) שתלמו"ד עולה בגימטריא לילי"ת, שהיא הקליפה המחטאת את האדם בפגם הברית רחמנא ליצלן, כי היא נקראת על שם היללה והעצבות, וכן עיקר כל הקולות והניגונים של הרשעים הם ניגונים של יללה ועצבות, כי הם באים מהקליפה הנ"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רכ"ו), ולכן כשאדם שר שירים קדושים של גמרא, שגורם הרבה גמרא בכל יום, על ידי זה

מבטל ומכניע קליפה זאת לגמרי, ומובא בספרים הקדושים על דברי התנא (שבת ק"ו: ק"ג. ועוד) גמרא גמור זמורתא תהא, שעל ידי שלומדים הרבה גמרא, זומרים ומכריתים את הקליפות לגמרי, זמורתא, מלשון זמירה וכריתה, וכן מבואר בספר החיים (לאחיו של המהר"ל מפראג ז"ע) שג'מ'ר'א' ראשי תיבות הד' מלאכים של המרכבה עליונה, שהם ג'בריאל מ'יכאל ר'פאל א'וריאל, וד' מלאכים אלו משמרים את האדם מפגם הרבית רחמנא ליצלן, שעל כן נתקנו מהקדמונים לומר קישור המרכבה לפני השינה, בשם הוי"ה אלהי ישראל ממיני מיכאל וכו', כי על ידי זה יהיה נשמר מפגם זאת (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ה'), ולכן הבעל דבר מניח את האדם ללמוד כל מיני לימודים שבעולם, אבל מונע אותו מללמוד הגמרא, כי הוא יודע שעל ידי לימוד הגמרא הוא אבוד לגמרי, ולכן זה דבר גדול מאד לקבוע לעצמו שיעור קבוע בגמרא בכל יום, חק ולא יעבור, ובפרט אם זוכה לחטוף דף גמרא בכל יום, זה תיקון גדול מאד, וכן ללמוד לפני השינה "עין יעקב" או "תנא דבי אליהו" מסוגל מאד לשמירה, כי על ידי לימוד ש"ס שהם ששה סדרים, הוא מתקן את השש עיזקאין שבקנה, היינו השש טבעות וחוליות שבקנה, שמהם יוצא הקול, ועל ידי זה כבר אינו מזיק לו הקול הפגום של הרשע שנמשך מן הקליפות הנ"ל, כי הוא משומר מאד מכל הצדדים, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מבואר בתוך דברי רביז"ל הנ"ל, שפגם המצורע הוא פגם הקול והניגון, כי הוא נלקח על שדיבר לשון הרע, שהוא עיקר פגם הדיבור, כי על ידי לשון הרע האדם מקלקל עם קולו ממש, כי נחשב כאילו הרג לשלשה (ויקרא רבה פרשה כ"ז סי' ב'), והוא עוון פלילי, כי אין לאדם שום הנאה ממנו כלל, וכדאיתא בגמרא (תענית ה.) שלעתיד לבא שואלים את הנחש למה נושך וממית בשעה שאין לו הנאה, והוא אומר, לי אתם שואלים? תשאלו את בעל הלשון, שמדבר כאן והורג ברומי, ואין לו הנאה מזה כלל, ורואים בחוש שהמדברים לשון הרע, על פי רוב אינם מכירים כלל את מי שמדברים עליו, רק חוזרים ואומרים מה ששמעו מאחרים, שזהו רכילות ועוד איסורים רבים, כי כשאדם מפקיר את דיבורו, לדבר כל העולה על רוחו, לא יתכן שלא יבא לידי לשון הרע ורכילות, כי ברוב דברים לא יחדל פשע (משלי י'), ויש מחלה אצל בני אדם, שאין יכולים להפסיק לדבר, ומוכרחים לדבר כל העולה על רוחם, ובאמת הוא דבר בזוי מאד, אבל אינם תופסים שהם מבזוים מאד בעיני בני אדם, ומובא בספר "אורחות צדיקים" (שער השתיקה), שיותר טוב שיאמרו לאדם, למה אתה שותק כל כך? משיאמרו לו, תפסיק כבר מלדבר, כבר שמענו ממך די! אבל יש מדת הישות והגיאות שנכנס באדם, ונדמה לו שאם ידבר רע על השני וישפיל

אותו, הוא בעצמו יתגדל יותר בעיני בני אדם, ובאמת הוא דמיון בעלמא, כי מי שמדבר לשון הרע נופל לכח המדמה (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ד), ואין האדם מתגדל על ידי זה כלל, רק אדרבה, הוא בעצמו נעשה מבוזה בעיני הבריות, כי לבסוף מתגלה קלונו ברבים, איך שאין בו כלום, ואין הבריות יכולים לסבול אותו, ומי שהוא דיבר עליו, נתפרסם ברבים לשם ותפארת.

וסיפר מוהרא"ש נ"י, שכך היה אצל מוהרנ"ת ז"ל, שכולם דיברו עליו מה שדיברו, ורדפו אותו עד לחרמה, אבל לא ידעו למה מדברים עליו ולמה רודפים אותו, ובהלוויה שלו יצא כל העיר, אנשים נשים וטף, והלכו אחרי מטתו, ובכו מאד, ותמהו לעצמם, למה דיברנו על האיש הזה? הלא לא עשה לנו שום רע מימיו, ורואים בחוש שמכל אלו שדיברו עליו לא נשאר שום זכר כלל, ושמו של מוהרנ"ת ז"ל נתפרסם לשם לתפארת לדורי דורות.

גם סיפר מוהרא"ש נ"י, שעוד בחיים חיותו של מוהרנ"ת ז"ל, היה לו שכן אחד שהיה מכת המתנגדים, ולא היה דרכו לבזות אותו, וכשלא יצא כנגדו כמו כל חבריו, שאלו אותו על זה, היתכן שלא ירדוף אותו כמו כולם? וענה ואמר להם, איך אני יכול לרדוף יהודי, שבכל חצות לילה אני שומע אותו בוכה ושואג כארי על חורבן בית המקדש, ואחר כך מבלה כל הלילה בתורה ובעבודה, אזי איך אני יכול בבוקר לרוק עליו ולבזות אותו... כי מחמת שהיה שכינו, הכיר אותו קצת, וראה את עבודתו בקודש, מה שאין כן כל אלו שדיברו עליו, לא הכירו אותו כלל.

והנה על פי זה מובן מאד מה שלכאורה קשה בדברי רש"י הקדוש בריש פרשת השבוע, שכתב (ויקרא י"ד פסוק ד') לפי שהנגעים באים על לשון הרע שהוא מעשה פטופטי דברים לפיכך הוזקקו לטהרתו צפרים שמפטפטים תמיד בצפצוף קול, ומיד אחר כך כותב רש"י, ועץ ארז, לפי שהנגעים באין על גסות הרוח וכו', מה תקנתו, ישפיל עצמו מגאותו כתולעת וכאזוב, עיין שם, ולכאורה קשה, שבתחילה אומר שנגעים באים על לשון הרע, ואחר כך אומר שבאים על גסות הרוח? וכן קשה, למה המצורע מביא עץ ארז שמרמז על גבהות, הלא העיקר הוא האזוב ושני תולעת המרמזים על שפלות? אבל על פי הנ"ל מובן מאד, כי לשון הרע וגסות הרוח הם דבר אחד ממש, כי לא ידבר אדם לשון הרע עד שיכנס בו גסות רוח, וירצה להרים ולהגביה את עצמו על ידי שישפיל את השני, ולכן עכשיו צריך להביא עץ ארז הגבוה ביחד עם האזוב ושני תולעת, ללמוד אותו שיניח את חבירו במקומו, שיהיה כמו שיהיה, ורק הוא ישפיל את עצמו כאזוב וכשני תולעת, ואז

יראה שאין חבירו מפריע לו כלל, כי יכול להיות גדול וגבוה בלי להשפיל את חבירו כלל, ודו"ק.

ולכן מהרת המצורע תלוי בשני צפרים חיות טהורות דייקא, כי הוא צריך לתקן שני פגמים הנ"ל שפגם בספירות הבינה והמלכות, כי הוא התגאה בדעתו ודחה את רגלי השכינה ממנו, שזהו פגם המוחין והבינה, וזה צפור אחת, וכן פגם בדיבורו, ודיבר לשון הרע שהוא פגם המלכות שהוא הדיבור, וזהו צפור שני, וצפור אחד שוחטים, וצפור אחד טובלים בדם הצפור השחומה, ושולחים אותו על פני השדה, כי הצפור ששוחטים הוא כנגד פגם הדיבור והמלכות, כי הוא השתמש בלשונו לשחוט ולהרוג את חבירו, בבחינת (ירמיה ט') חץ שחוט לשונם, ולכן לתקן זאת, צריכין לשחוט את הצפור, ולכטל אותו לגמרי, אבל הצפור השני, אחר שמטבילים אותו עם הארז ואזוב ושני תולעת בדם הצפור השחומה, ומרגישים טעם של הכנעה ושפלות, ויודעים איך שצריכין לשמור מאד ולשים לפיו מחסום, אז יכולים לשלח אותו על פני השדה, כי עכשיו יכול לתקן ולהרים את מוחו, ולחזור ולהתבונן באלקותו יתברך, ולתקן את אשר עיוות, והשם יתברך יזכינו לשמור על דיבורי פינו תמיד, ונזכה לדבק עצמינו בו יתברך בדביקות אמיתי ונצחי, עדי נזכה להכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

